

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Milletlerarası Özel Hukuk Final Sınavı
İkinci Öğretime Tabi Öğrenciler
Cevap Anahtarı

I. Genel Prensipler – Milletlerarası Özel Hukuk – Milletlerarası Usul Hukuku

1. Yabancı mahkeme kararlarının Türk hukukunda hüküm doğurması, yabancı kararın niteliğine göre tanınması veya tenfizi ile mümkündür. Tanıma veya tenfiz ile birlikte yabancı mahkeme kararları Türk mahkemelerinden verilmiş mahkeme kararları kuvvet ve niteliğini haiz olurlar. Tanıma bir mahkeme kararının kesin hüküm kuvvetinin yabancı ülkede kabulüdür. Tenfiz ise bir mahkeme kararının, sahip olduğu kesin hüküm kuvvetinin sonucu olarak maddi icra muamelelerini gerekli kılan kamu gücünü harekete geçiren vasıftır. Her mahkeme kararı hem kesin hüküm hem de icra kabiliyetini birlikte taşımaz. Bazı kararlar nitelikleri gereği yalnız kesin hüküm teşkil ederler fakat icra kabiliyetleri yoktur. Bu tür kararlar sadece tanımaya konu olabilirler, tenfiz edilmeleri mümkün değildir. Tespit kararları ve yenilik doğurucu kararlar nitelikleri itibariyle ancak tanımaya konu olabilirler zira icraya müsait değildirler. Bu nedenle de davacı Ahmet'in Hamburg-St.Georg mahkemesince verilen nesebin reddi kararının tenfizini talep etmiş olması yerinde değildir. Zira nesebin reddine dair karar niteliği itibariyle yenilik doğurucu bir karardır ve tenfizi mümkün değildir. Davacı Ahmet'in bu kararın tanınmasını istemesi gerekirdi. (7 puan)

2. Tenfiz şartları MÖHUK madde 54'te açıkça düzenlenmiştir. Madde 54 uyarınca Türkiye Cumhuriyeti ile ilâmın verildiği devlet arasında karşılıklılık esasına dayanan bir anlaşma yahut o devlette Türk mahkemelerinden verilmiş ilâmın tenfizini mümkün kılan bir kanun hükmünün veya fiilî uygulamanın bulunması, ilâmın, Türk mahkemelerinin münhasır yetkisine girmeyen bir konuda verilmiş olması veya davalının itiraz etmesi şartıyla ilâmın, dava konusu veya taraflarla gerçek bir ilişkisi bulunmadığı hâlde kendisine yetki tanıyan bir devlet mahkemesince verilmiş olmaması, hükmün kamu düzenine açıkça aykırı bulunmaması ve o yer kanunları uyarınca, kendisine karşı tenfiz istenen kişinin hükmü veren mahkemeye usulüne uygun bir şekilde çağrılmamış veya o mahkemede temsil edilmemiş yahut bu kanunlara aykırı bir şekilde gıyabında veya yokluğunda hüküm verilmiş ve bu kişinin yukarıdaki hususlardan birine dayanarak tenfiz istemine karşı Türk mahkemesine itiraz etmemiş olması hallerinde yabancı mahkeme kararı tenfiz edilebilir. MÖHUK madde 58/1 uyarınca da tanımada karşılıklılık hariç diğer tüm tenfiz şartları aranmaktadır. Olayda Türk mahkemesinin, Hamburg-St.Georg mahkemesi tarafından verilen nesebin reddi kararına ilişkin talebi, Alman Medeni Kanununun uygulanmasının kamu düzenine aykırı olduğu gerekçesiyle reddetmesi tanım ve tenfiz şartlarından hükmün kamu düzenine açıkça aykırı bulunması şartı ile ilgilidir. Tanıma ve tenfizde hükmün açıkça kamu düzenine aykırı olması kararın elde edilmesinde uygulanan hukukun değil, fakat verilen kararın Türkiye'deki hukuki sonuçlarının Türk kamu düzenine aykırı olup olmaması halidir. Aslen yabancı kararın elde edilmesinde uygulanan hukukun Türk kamu düzenine aykırılığının incelenmesi zaten mümkün

değildir. Zira tanıma ya da tenfiz talebi ile karşılaşan hakim, yabancı mahkemenin bu karara hangi kanunu, nasıl uyguladığını inceleme yetkisine sahip değildir. Tanıma veya tenfiz talebi ile karşılaşan hakim ancak Kanunda sayılı tanıma veya tenfiz şartlarının karşılanıp karşılanmadığını inceleyebilir. Tanıma veya tenfiz talebinin kamu düzenine aykırılık gerekçesiyle reddi için ilgili kararın hükmünün Anayasa ile düzenlenen temel hak ve hürriyetlere, milletlerarası hukukta düzenlenen temel ilkelere, adil yargılanma ve devletin vazgeçemeyeceği ilkelere aykırılık oluşturması gereklidir. Aksi takdirde tanıma veya tenfiz talebi kamu düzeni nedeniyle reddedilemez. Dolayısıyla hakimin kararda uygulanan hukuku tetkik etmesi ve hükmün Türk kamu düzenine aykırılık teşkil edip etmediğine bakmaksızın olaya yabancı hukukun uygulanmasının kamu düzenine aykırılık teşkil ettiğini söylemesi kanuna aykırıdır. **(8 puan)**

3. Ayşe ile Ahmet'in Hamburg Asliye Hukuk Mahkemesinden aldıkları boşanma ilamının Türk mahkemelerine başvurmaksızın Türk hukukunda etki doğurabilmesinin tek yolu Nüfus Hizmetleri Kanunu'na madde 27/A ile eklenen alternatif yoldur. Bu düzenleme yabancı ülke adli veya idari makamlarınca verilen boşanma kararlarının nüfus kütüğüne tescili olarak başlıklandırılmıştır. Milletlerarası usul hukuku ilkelerine göre tanıma niteliği taşıyan bu işlemin gerçekleştirilmesi bazı şartlara bağlıdır. Buna göre, yabancı ülke adli veya idari makamlarınca boşanmaya, evliliğin butlanına, iptaline veya mevcut olup olmadığının tespitine ilişkin olarak verilen kararlar; bizzat veya vekilleri aracılığıyla tarafların birlikte başvurusu, verildiği devlet kanunlarına göre konusunda yetkili adli veya idari makam tarafından verilmiş ve usulen kesinleşmiş olması ve Türk kamu düzenine açıkça aykırı bulunmaması şartlarıyla nüfus kütüğüne tescil edilirler. Bu şartların sağlanması halinde Ayşe ile Ahmet'in boşanmasına dair Hamburg Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından verilen kararın nüfus kütüğüne tescili mümkün olacaktır. **(8 puan)**

4. Nafaka konusunda milletlerarası birçok sözleşme bulunmaktadır ve Türkiye bunlardan birçoğuna taraftır. MÖHUK madde 1 uyarınca da milletlerarası sözleşme hükümleri saklıdır. Dolayısıyla olayımızda öncelikle ilgili milletlerarası sözleşmelerin uygulama alanına giren bir durum olup olmadığına bakılması gereklidir. Nafaka alanında önemli sözleşmelerden biri 1956 tarihli Çocuklara Karşı Nafaka Mükellefiyetine Uygulanacak Kanuna Dair La Haye Sözleşmesi'dir. Ancak bu sözleşme 1973 tarihli Nafaka Yükümlülüğüne Uygulanacak Kanuna Dair La Haye Sözleşmesi'nin yürürlüğe girmesi ile birlikte etkisini kaybetmiştir. Zira 1973 tarihli Nafaka Yükümlülüğüne Uygulanacak Kanuna Dair La Haye Sözleşmesi'nde hem 1956 tarihli Çocuklara Karşı Nafaka Mükellefiyetine Uygulanacak Kanuna Dair La Haye Sözleşmesi'ne, hem de 1973 tarihli Nafaka Yükümlülüğüne Uygulanacak Kanuna Dair La Haye Sözleşmesi'ne taraf olan ülkeler bakımından 1973 tarihli Sözleşme hükümlerinin uygulama alanı bulacağını düzenlemiştir. Bu durumda olayımızda 1973 tarihli Sözleşme'nin uygulanması gereklidir. 1973 tarihli Sözleşme hükümleri uyarınca Ahmet'in Yağmur'a karşı olan nafaka yükümlülüğüne uygulanacak hukuk öncelikle nafaka alacaklısının yani Yağmur'un mutad meskeni hukukudur. Olaydaki verilerden

Yağmur'un mutad meskeninin Almanya olduğu ancak daha sonra annesi ile Türkiye'ye geldiği anlaşılmaktadır. Budurmda Yağmur'un mutad meskeninin değiştiği kabul edilebilirse, nafaka talebine uygulanacak hukuk Türk hukuku olacaktır. Aksi takdirde yani Yağmur'un mutad meskeninin halen Almanya olması halinde nafaka talebi Alman hukukuna göre değerlendirilecektir. Ancak ilk basamağa göre tespit edilen hukuka göre borçludan nafaka alınmaması halinde tarafların müşterek milli hukukuna gidilir. Olayda Yağmur ve Ahmet'in müşterek milli hukukları yoktur. Zira Ahmet Alman vatandaşıdır. Yağmur ise hem Alman hem de Türk vatandaşıdır. MÖHUK madde 4/1/b uyarınca birden fazla devlet vatandaşlığına sahip olanlar hakkında, bunların aynı zamanda Türk vatandaşı olmaları hâlinde Türk hukuku esas alınır. Dolayısıyla olayda tarafların müşterek milli hukuku bulunmamaktadır bu durumda son basamak olarak başvuru mercii hukuku uygulanır. Olayımızda başvuru merci Türk mahkemeleri olduğu için Türk hukuku uygulama alanı bulacaktır. 1973 tarihli Sözleşme bakımından önemli olan husus, basamaklar arasındaki geçişlerde nafaka miktarının önemli olmadığı, yalnızca nafaka temin edilip edilemediğine bakılması gerektiğidir. **(8 puan)**

5. Türk mahkemelerinin milletlerarası yetkisi MÖHUK madde 40'ta düzenlenmiştir. Madde 40 uyarınca Türk mahkemelerinin milletlerarası yetkisini iç hukuk itibariyle yetki kuralları belirler. Buna göre, hakim önüne gelen bir uyuşmazlıkta Türk mahkemelerinin yetkili olup olmadığını tespit etmek üzere iç hukukun yetki kurallarına bakacaktır. MÖHUK'ta bu genel kuralın yanı sıra çeşitli durumların özel nitelikleri göz önüne alınarak belirli konular için özel milletlerarası yetki kuralları da düzenlenmiştir. Türk milletlerarası usul hukuku sistemine göre yabancılık unsuru taşıyan davalarda, MÖHUK'un özel yetki kuralı getirdiği hallerde, Türk mahkemelerinin milletlerarası yetkisi, getirilen bu özel yetki kuralına göre belirlenecektir. Olayımızda da Ahmet tarafından açılan nesebin reddi davası Türklerin kişi hallerine ilişkin bir davadır. Bu nedenle ilgili uyuşmazlık doğrudan MÖHUK'ta yer alan özel yetki düzenlemelerinden madde 41'in uygulama alanına girmektedir. Türklerin kişi hallerine ilişkin davalar için yapılan bu düzenlemenin amacı Türk vatandaşları için kişi halleri gibi şahsa sıkı surette bağlı olan önemli ihtilaflarda her halükarda dava açabilmelerine imkan tanımaktır. MÖHUK madde 41'in uygulanması için çeşitli şartların varlığı aranır. Bu şartlar davanın Türk vatandaşlarının kişi hallerine ilişkin olması, ilgilinin yabancı bir ülke mahkemesinde aynı hususu dava konusu yapmamış olması ya da yabancı mahkemenin yer itibariyle yetkisizliği nedeniyle dava açamamış olmasıdır. Bu durumlarda ilgili kişi davasını Türkiye'deki yer itibariyle yetkili mahkemede, böyle bir mahkeme yoksa Türkiye'de sakin olduğu yer mahkemesinde, Türkiye'de sakin olduğu yer yoksa Türkiye'de son yerleşim yerinin bulunduğu yer mahkemesinde ve son yerleşim yerinin de bulunmaması halinde Ankara, İstanbul veya İzmir mahkemelerinden birinde dava açabilir. O halde mahkemece öncelikle ilgili uyuşmazlığın yabancı bir mahkemede dava konusu olup olmadığı ele alınmalıdır. Soruda Ahmet'in nesebin reddi talebiyle doğrudan Türkiye'de dava açması ihtimali sorulmuştur. Bu durumda madde 41'de yer alan düzenleme uyarınca yetkili Türk mahkemesinin bulunması gereklidir. İlk olarak genel

kurallar çerçevesinde Türkiye’de yetkili bir mahkeme bulunup bulunmadığına bakılmalıdır. HMK madde 6 uyarınca genel yetki davalının dava açıldığı sıradaki yerleşim yeri mahkemesidir. Buna göre Türkiye’de yetkili bir mahkeme bulunamaması halinde bir sonraki basamağa geçilmesi gerekir. İkinci basamak ilgilinin sakin olduğu yer mahkemesidir. Olayda Yağmur’un Türkiye’de sakin olduğu yer mahkemesi yetkilidir ancak yetkili mahkemenin bu basamağa göre sağlanamaması halinde yine bir sonraki basamağa ilerlenir. Bir sonraki basamak ilgilinin Türkiye’deki son yerleşim yeridir. Yağmur’un Türkiye’de son yerleşim yeri de bulunmaması halinde Ankara, İstanbul ya da İzmir mahkemeleri yetkili olacaktır. **(8 puan)**

6. Nesebin reddi davası soybağının iptali anlamına gelmektedir. MÖHUK madde 16/2 soybağının iptaline uygulanacak hukuku düzenlemektedir. Buna göre, soybağı hangi hukuka göre kurulmuşsa iptali de o hukuka tâbidir. MÖHUK madde 16/1 uyarınca da soybağının kuruluşu, çocuğun doğum anındaki millî hukukuna, kurulamaması hâlinde çocuğun mutad meskeni hukukuna tâbidir. Soybağı bu hukuklara göre kurulamıyorsa, ananın veya babanın, çocuğun doğumu anındaki millî hukuklarına, bunlara göre kurulamaması hâlinde ana ve babanın, çocuğun doğumu anındaki müşterek mutad mesken hukukuna, buna göre de kurulamıyorsa çocuğun doğum yeri hukukuna tâbi olarak kurulur. Ayrıca olayımızda Ahmet ile Yağmur arasındaki soybağı Alman Hukukuna göre kurulduğu anlaşılmaktadır. Bu durumda soybağının için Alman Hukukuna göre iptal edilmesi de mümkündür. **(7 puan)**

7. MÖHUK hükümleri uyarınca bir uyuşmazlığın çözümünde yabancı hukukun uygulanması gerektiğini tespit edilmesi halinde yabancı hukukun temin edilmesi gerekmektedir. Hakim, Türk kanunlar ihtilafı kurallarını ve bu kurallara göre yetkili yabancı hukuku re’sen uygular. Yabancı hukukun tatbiki için tarafların veya taraflardan birinin ya da ilgilinin talebi gerekli değildir. Ayrıca yabancı hukukun hakim tarafından bilineceği yönünde bir faraziye de mevcut değildir. Bu durumda hakim her şekilde ilgili yabancı hukukun temini için araştırma yapmakla yükümlüdür. Hakim yabancı hukukun muhtevasını tespit etmek adına bütün imkanlardan faydalanmalıdır. Ayrıca MÖHUK m. 2/1 uyarınca hakim yabancı hukukun içeriğinin tespitinde taraflardan yardım isteyebilir. Hakimin yabancı hukukun içeriğini tespit etmede taraflardan yardım istemesi kendisinin de araştırma yapmasına engel teşkil etmez. Hakim her halükarda yabancı hukukun tespiti adına re’sen araştırma yapabilir. Yabancı hukukun ilgili hükümlerinin temini için çeşitli kaynaklar mevcuttur. Örneğin, iki taraflı adli yardım anlaşmaları vardır ya da Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü’nden yahut Dışişleri Bakanlığı ve Bakanlık vasıtasıyla hukuk kurallarına ihtiyaç duyulan ülkedeki Türkiye elçilik veya konsolosluklarından da yardım alabilir. Ayrıca üniversitelerin ilgili bölümleri ve araştırma merkezlerinde hukuki mütalaa alabilirler. Bu kaynakların yanı sıra medeni ve ticari hukuk ve hukuk usulleri ile yargı örgütleri hakkında Yabancı Hukuk Hakkında Bilgi Edinilmesine Dair Avrupa Sözleşmesi mevcuttur. İlgili konularda bu sözleşmeden de faydalanabilir. **(8 puan)**

8. Ayşe'nin Ahmet ile boşanmasının ardından, henüz hamileyken, Tobias ile evlenip evlenemeyeceği meselesi bekleme süresine, dolayısıyla evlenme ehliyeti ve şartlarına ilişkindir. Evlenme ehliyeti ve şartları MÖHUK madde 13'e tabidir. Buna göre evlenme ehliyeti ve şartlarına her bir eşin evlenme anındaki milli hukuku uygulanır. Elbette evlenme ehliyeti ve şartları aile hukuku alanına dahil olduklarından atıf müessesesi devreye girer ve MÖHUK madde 13 uyarınca tespit edilen hukukun kanunlar ihtilafı kurallarının gösterdiği hukukun maddi hukuk kuralları uygulama alanı bulur. Olayımızda Türk vatandaşı Ayşe'nin evlenme ehliyeti ve şartlarına uygulanacak hukuk ise Türk hukukudur. **(8 puan)**
9. Olayda Ahmet tarafından Ayşe'ye karşı açılacak olan tazminat davasında uygulanacak hukukun MÖHUK madde 35 uyarınca tespit edilmesi gereklidir. Zira olayda Ayşe boşandığı eşi Ahmet tarafından kendisine gönderilen taciz içerikli e-postaları Ahmet hakkında küçük düşürücü ifadeler de kullanarak Twitter'da ifşa eder. Bu durumda Ahmet'in kişilik hakları sosyal medya aracılığıyla ihlal edilmiştir. MÖHUK hükümleri uyarınca kişilik haklarının basın, radyo, televizyon gibi medya yoluyla, internet veya diğer kitle iletişim araçları ile ihlalinden doğan taleplere uygulanacak hukuk MÖHUK madde 35 uyarınca tespit edilecektir. Madde hükmü uyarınca kişilik haklarının internet araçlarıyla ihlalinden doğan taleplere, zarar görenin seçimine göre zarar veren, zararın bu ülkede meydana geleceğini bilecek durumda ise zarar görenin mutad meskeni hukuku veya zarar verenin işyeri veya mutad meskeninin bulunduğu ülke hukuku ya da zarar veren, zararın bu ülkede meydana geleceğini bilecek durumda ise zararın meydana geldiği ülke hukuku uygulanacaktır. Bu durumda zarar görene sınırlı bir seçim hakkı tanınmış ve ilgilinin seçimine göre kişilik haklarına uygulanacak hukukun tespit edileceği ortaya konulmuştur. Olaydaki şartlar dikkate alındığında Ahmet'in mutad meskeni olması ve Ayşe'nin bu ülkede zarar meydana gelebileceğini öngörebilecek olması itibariyle Alman hukukunu, zarar veren Ayşe'nin mutad meskeninin Türkiye'de olması halinde Türk hukukunu ve Ayşe'nin zararın meydana gelebilecek olduğunu bilmesi halinde zararın meydana geldiği diğer ülkelerin hukuklarından birini seçmesi mümkündür.

Olayda Ayşe'nin karşı dava açmak suretiyle Ahmet'in kendisine yolladığı e-postalardan dolayı uğradığı zarara dair tazminat talebinde bulunmuş olması halinde uygulanacak hukuk ise MÖHUK madde 34 kapsamında tespit edilecektir. Zira Ahmet tarafından Ayşe'ye gönderilen e-postalar sadece Ayşe'nin hesabına ulaşmış, internet ya da diğer kitle iletişim araçları aracılığıyla başka kişilerle paylaşılmamıştır. Bu durumda madde 34/1 uyarınca öncelikle haksız fiilin işlendiği yer hukuku uygulama alanı bulur. Olayımızda haksız fiilin meydana geldiği yer Almanya'dır; zira Ahmet taciz ve hakaret içerikli e-postaları Almanya'da göndermektedir. Ancak MÖHUK madde 34/2 uyarınca haksız fiilin işlendiği yer ile zarar yerinin farklı olması halinde olaya zarar yeri hukukunun uygulanması gereklidir. Ahmet'in e-postalarının Ayşe Türkiye'ye geldikten sonra da devam etmesi halinde zararın Türkiye'de meydana geldiği kabul edilerek olaya Türk hukuku uygulanır. Her hâlükârda MÖHUK madde 34/3 uyarınca haksız fiilden doğan borç ilişkisinin başka bir ülke ile daha sıkı ilişki

içerisinde bulunması halinde uyuşmazlığa bu ülke hukuku uygulanır. Haksız fillerden doğan borç ilişkilerinde hakim daha sıkı ilişkili hukuku uygulama konusunda takdir hakkına sahip değildir. Ancak olayımızda Ayşe'ye karşı işlenen haksız fiil ile daha sıkı ilişkili bir hukuk bulunmamaktadır. Son olarak da MÖHUK m. 34/5 uyarınca haksız fiilin meydana gelmesinden sonra taraflara uygulanacak hukuku seçme imkanı tanınmıştır. Ancak olayımızda tarafların haksız fiile uygulanacak hukuka dair seçim yaptığına ilişkin bilgi verilmediğinden bu bağlama kuralı uygulama alanı bulamamaktadır. (8 puan)

II. Vatandaşlık Hukuku

10. Olayımızda Azerbaycan uyruklu Nigar R. evlenme yoluyla Türk vatandaşlığına alınmak için başvuruda bulunmuştur. 29.05.2009 tarih ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu'nun ("TVK") 16. maddesi uyarınca evlenme yolu ile Türk vatandaşlığının kazanılmasını düzenlemektedir. Bir Türk vatandaşıyla evlenmek yabancıya doğrudan Türk vatandaşlığını kazandırmamakta; yabancı ancak 3 yıldan beri bir Türk vatandaşı ile evli olması ve söz konusu evliliğin devam etmesi halinde Türk vatandaşlığını kazanmak üzere başvurabilmektedir. Evlenme yoluyla Türk vatandaşlığının kazanılması bakımından gerekli şartlar Vatandaşlık Başvuru İnceleme Komisyonu tarafından incelenip uygun görülmesi halinde İçişleri Bakanlığı'na gönderilmektedir. Vatandaşlık Başvuru İnceleme Komisyonu, söz konusu başvuru sahiplerinde; (i) aile birliği içinde yaşama, (ii) evlilik birliği ile bağdaşmayacak bir faaliyette bulunmama, (iii) millî güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmama şartlarını aramaktadır. Bununla birlikte başvurunun yapılmasından sonra Türk vatandaşı eşin ölümü nedeniyle evliliğin sona ermesi halinde aile birliği içinde yaşama şartı aranmamaktadır.

Olayımızda Nigar R.'nin evlenme yoluyla Türk vatandaşlığına alınmasına ilişkin başvuru Türk eşi Ferit'in tehdit ve gasp suçundan hapis cezası alması ve hırsızlık uyuşturucu bulundurma ve silahlı suç örgütü kurmak suçlarından yargılandığı gerekçesiyle reddedilmiştir. Başvuru sahibinin millî güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil etmekte olan bir halinin bulunmamasının Türk vatandaşlığına kabul edilmede aranan bir şart olduğu yukarıda belirtilmiş olmakla birlikte; olayımız bakımından yukarıda belirtilen şartın eksikliği Nigar R.'nin eşi Ferit için söz konusudur. Ancak Türk vatandaşı eşin TVK'nın 16. maddesinde belirtilen şartları taşıması gerektiğine ilişkin bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu nedenle Danıştay'ın Nigar R.'nin başvurusunun reddine ilişkin kararı hukuka aykırı niteliktedir. (7 Puan)

11. Nigar R.'nin önceki evliliğinden olan oğlu küçük Ferhat, TVK'nın 20. maddesinin 2. fıkrası uyarınca ana ve babasından birinin velayetinde olması sebebiyle annesi Nigar R.'ye bağlı olarak Türk vatandaşlığını kazanabilmektedir. Ferhat bakımından bu ihtimalin gerçekleştiğini varsaydığımızda, kendi iradesiyle Türk vatandaşlığından ayrılabilmesi için çıkması veya seçme hakkını kullanarak Türk vatandaşlığını kaybetmesi mümkün olabilecektir.

Yukarıda belirtilen ihtimaller arasında en kolay yol Ferhat'ın seçme hakkını kullanarak Türk vatandaşlığını kaybetmesi şeklinde gerçekleşebilecektir. TVK'nın 34. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendinde herhangi bir şekilde Türk vatandaşlığını kazanmış ana veya babaya bağlı olarak Türk vatandaşlığını kazanan küçükler, ergin olmalarından itibaren 3 yıl içinde seçme hakkını kullanarak Türk vatandaşlığından ayrılabilen düzenlenmiştir. Seçme hakkının kullanılması sonucunda belirlenen şartların varlığının tespit edilerek verilen karar tarihinden itibaren Türk vatandaşlığının kaybı söz konusu olmaktadır.

Seçme hakkının kullanılmasında kişi, idari makamların iznini almaya gerek bulunmaksızın kendi iradesiyle Türk vatandaşlığını kaybetmektedir. Sonuç olarak olayımız bakımından Ferhat annesi Nigar R.'nin 'cebinde' Türk vatandaşlığını kazanmış bir kişi olarak, en kolay yoldan seçme hakkını kullanarak Türk vatandaşlığını kaybedebilecektir. **(8 Puan)**

III. Yabancılar Hukuku

12. 4.4.2013 tarih ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun ("YUKK") 53. maddenin 3. fıkrasında; hakkında sınır dışı etme kararı verilmiş olan yabancı veya avukatı ya da yasal temsilcisi sınır dışı etme kararına tebliğinden itibaren 15 gün içinde idare mahkemesi nezdinde itiraz edebileceği ve idare mahkemesinin sınır dışı etme kararına ilişkin başvuruları 15 gün içinde karara bağlayacağı düzenlenmiştir. Fıkranın devamında sınır dışı etme işlemine ilişkin dava açma süresi içinde veya yargı yoluna başvurulması hâlinde; (i) terör örgütü yöneticisi, üyesi, destekleyicisi veya çıkar amaçlı suç örgütü yöneticisi, üyesi veya destekleyicisi olanlar, (ii) kamu düzeni veya kamu güvenliği ya da kamu sağlığı açısından tehdit oluşturanlar ve (iii) uluslararası kurum ve kuruluşlar tarafından tanımlanan terör örgütleriyle ilişkili olduğu değerlendirilenler **hariç olmak üzere** yargılama sonuçlanıncaya kadar yabancı sınır dışı edilmeyeceği düzenlenmiştir. (Yukarıda belirtilen kişilerin hariç tutulmasına ilişkin hüküm 3/10/2016 tarihli ve 676 sayılı KHK ile madde hükmüne ilave edilmiştir.)

Anayasa Mahkemesi'nin 01.11.2016 tarih ve 2016/22418 numaralı kararına konu olan başvuruda; başvuru sınır dışı etme kararının tedbiren durdurulmasını talep etmiştir. Söz konusu talebin başvuru 676 sayılı KHK ile YUKK'un 53. maddesinin 3. fıkrasına eklenen hükümde belirtilen kişilerden biri olması sebebiyle yapıldığı anlaşılmaktadır. Anayasa Mahkemesi'nin tedbiren yürütmeyi durdurma kararı bakımından; başvuru yaşamına ya da maddi veya manevi bütünlüğüne yönelik ciddi bir tehlike bulunması sebebiyle, sınır dışı etme kararının gerçekleştirilmesi halinde telafisi imkânsız sonuçların ortaya çıkabileceği gerekçesiyle tedbiren yürütmeyi durdurma kararının isabetli olduğu yönünde değerlendirme yapılabilecektir.

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 73. maddesi başvuru yaşamına ya da maddi veya manevi bütünlüğüne yönelik ciddi bir tehlikenin bulunduğu anlaşıldığı halde, esas inceleme aşamasında gerekli tedbirlere re'sen veya başvuru talebi

üzerine karar verilebileceği düzenlenmiştir. Sonuç olarak Anayasa Mahkemesi'nin verdiği bu karar; 676 sayılı KHK ile YUKK'a getirilen düzenleme kapsamında haklarında verilen sınır dışı kararına karşı itiraz etseler dahi bu itiraz neticelenmeden sınır dışı edilecek yabancıların menş e ülkelerinde karşılaşabilecek oldukları kişisel risklerin engellenebilmesi adına olumlu bir adım niteliğindedir. Anayasa Mahkemesi'nin kendisini başvuruçuların yaşam haklarının korunması amacıyla tedbiren yürütmeyi durdurma kararı vermede yetkili görmesi, KHK ile getirilen düzenlemenin mahsurlarını ortadan kaldırır nitelikte olması bakımından önem arz etmektedir. **(15 Puan)**